

Inventarisatie overlast uitgaanscentrum Vlaardingen

J. Snippe

A. Beelen

B. Bieleman

INTRAVAL

bureau voor onderzoek & advies

Inventarisatie overlast uitgaanscentrum Vlaardingen

Oktober 2008

INTRAVAL
Groningen-Rotterdam

COLOFON

© St. INTRAVAL

Postadres:
Postbus 1781
9701 BT Groningen
E-mail info@intraval.nl

www.intraval.nl

Kantoor Groningen:
St. Jansstraat 2C
Telefoon 050 - 313 40 52
Fax 050 - 312 75 26

Kantoor Rotterdam:
Goudsesingel 184
Telefoon 010 - 425 92 12
Fax 010 - 476 83 76

Oktober 2008

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of anderszins, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Tekst: drs. J. Snippe, A. Beelen MSc, drs. B. Bieleman
Opmaak: A. Beelen
Druk: Repro GMW
Opdrachtgever: Gemeente Vlaardingen

ISBN 978 90 8874 045 9

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Hoofdstuk 1	Inleiding 1
	1.1 Onderzoeksvragen 1
	1.2 Onderzoeksopzet 2
	1.3 Leeswijzer 3
Hoofdstuk 2	Onveiligheidsbeleving en slachtofferschap 5
	2.1 Gevoelens van onveiligheid 5
	2.2 Slachtoffer agressie en geweld 7
	2.3 Ooggetuige agressie en geweld 10
	2.4 Slachtoffer en ooggetuige elders 12
Hoofdstuk 3	Buurtproblemen en overlast 13
	3.1 Voorvallen en misdrijven 13
	3.2 Ervaren overlast 14
Hoofdstuk 4	Oorzaken en maatregelen 17
	4.1 Oorzaken geweld 17
	4.2 Alcohol- en drugsgebruik 17
	4.3 Genomen maatregelen 19
	4.4 Effecten maatregelen 22
Hoofdstuk 5	Samenvatting en conclusies 25
	Geraadpleegde literatuur 29
Bijlage 1	Gemeden plekken 31
Bijlage 2	Plekken slachtofferschap 33

1. INLEIDING

In de afgelopen periode heeft de gemeente Vlaardingen voor de aanpak van de overlast in het centrum tijdens de uitgaansavonden op vrijdag en zaterdag verschillende maatregelen genomen, waaronder het zogenoemde weekendarrangement. Er is echter nog steeds discussie over de mate waarin sprake is van overlast en in hoeverre bewoners, ondernemers en uitgaanspubliek hiervan hinder ondervinden. Een onderwerp dat hieraan gerelateerd is, is het mogelijk invoeren van cameratoezicht om eventuele overlast te bestrijden. Alvorens tot een dergelijke maatregel te besluiten wil de gemeente eerst nader inzicht in de overlast in het centrum tijdens uitgaansavonden. Zij heeft onderzoeks- en adviesbureau INTRAVAL opdracht gegeven deze overlast te inventariseren.

Overlast

De term overlast is een containerbegrip, waaraan in het algemeen de volgende aspecten worden onderscheiden: criminaliteit, overtredingen van de openbare orde en allerlei ergernissen van bewoners over hinderlijk en onaangepast gedrag van medeburgers. Criminaliteit is expliciet vastgesteld en strafbaar gesteld in het Wetboek van Strafrecht. Vaak wordt een onderscheid gemaakt naar geweld, vermogenscriminaliteit en overige criminaliteit. De tweede vorm van overlast is verstoring van openbare orde. Voor overtreding van de openbare orden kunnen boetes worden uitgedeeld. De laatste vorm van overlast is de audiovisuele overlast. Deze vorm van overlast is doorgaans niet strafbaar en wordt dan ook niet of nauwelijks geregistreerd. Daarnaast geldt dat de subjectieve component bij audiovisuele overlast, vergeleken met beide overige vormen van overlast, het sterkst is. Deze vormen van overlast wordt kwantitatief vastgesteld door inwoners (inclusief ondernemers) en bezoekers (uitgaanspubliek) van het centrum hierover te ondervragen.

1.1 Onderzoeksvragen

De algemene probleemstelling van het onderzoek luidt als volgt:

In hoeverre komt overlast tijdens de uitgaansavonden volgens bewoners en bezoekers (uitgaanspubliek) voor in het centrum van Vlaardingen?

Onderzoeksvragen die hieruit voortvloeien zijn:

- Welke vormen van overlast komen tijdens uitgaansavonden volgens bewoners en bezoekers voor in het centrum van Vlaardingen?
- Van welke voorvallen ondervinden bewoners en bezoekers tijdens uitgaansavonden in het centrum van Vlaardingen naar eigen zeggen hinder?
- Van welke vormen van criminaliteit zijn bewoners en bezoekers in het centrum van Vlaardingen tijdens uitgaansavonden naar eigen zeggen slachtoffer geweest?
- Wordt er volgens bewoners en bezoekers voldoende gedaan om eventuele vormen van overlast tijdens uitgaansavonden aan te pakken en zo nee, welke maatregelen zijn volgens hen mogelijk c.q. noodzakelijk?

1.2 Onderzoeksopzet

Een belangrijk onderdeel van het onderzoek is een enquête onder zowel bewoners als bezoekers van het uitgaanscentrum van Vlaardingen. In de vragenlijst die hiervoor gebruikt is wordt gevraagd naar het voorkomen van voorvallen van verschillende vormen van overlast; veiligheidsbeleving en slachtofferschap. Daarnaast wordt gevraagd naar genomen maatregelen om overlast tegen te gaan en naar mogelijke (nieuwe) maatregelen. Tevens wordt gevraagd naar drank- en drugsgebruik.

De vragenlijst is gebaseerd op de module drugsoverlast (INTRAVAL 1996). Deze is met een enkele aanpassing ook te gebruiken bij het meten van andere typen overlast. Daarnaast is er een aantal aanpassingen gedaan naar aanleiding van de lokale situatie. In Vlaardingen is sprake van een zogenoemd weekendarrangement. Personen die in het weekend worden gearresteerd voor geweld dan wel ernstige bedreiging daarmee, bij het uitgaan, in het verkeer of bij sportwedstrijden, worden tot maandag in detentie gehouden. Ook wordt de straat rond het uitgaanscentrum gedurende het terrasseizoen afgezet tijdens uitgaansavonden. Deze maatregelen zijn expliciet in de vragenlijst opgenomen.

Enquêtes bewoners

Onder de bewoners in en rond het uitgaanscentrum van Vlaardingen is een aselechte steekproef getrokken, waarbij slechts één persoon (ouder dan 18 jaar) per huishouden is benaderd. Dit is niet altijd de hoofdbewoner. Hierbij is gebruik gemaakt van de Gemeentelijke Basis Administratie. De bewoners zijn, voor zover mogelijk, telefonisch benaderd. Niet alleen de bewoners rond het uitgaanscentrum zijn benaderd, maar ook de bewoners van de aanlooproutes.¹ In totaal zijn 152 bewoners geënquêteerd. Tabel 1.1 laat zien dat de respons 88% bedraagt. Dit is zeer hoog voor een enquête als deze.

Tabel 1.1 Respons overzicht

	Bewoners		Bezoekers	
	aantal	%	aantal	%
Steekproef	300		195	
geen nummer/ foutief nummer	93		20	
niet bereikt	35		20	
Onderzoeksgroep	172	100	155	100
Non-respons	20	12	4	3
<i>geen zin</i>	13	8	2	1
<i>geen tijd</i>	4	2	2	1
<i>anders</i>	3	2	0	0
Respondenten	152	88	151	97

De gemiddelde leeftijd van de geënquêteerde bewoners is 56 jaar. Zes procent is 30 jaar of jonger, terwijl een derde (33%) 65 jaar of ouder is.

Enquêtes bezoekers

De bezoekers van het uitgaanscentrum van Vlaardingen zijn tijdens uitgaansavonden benaderd op en rond de Westhavenplaats. Hier is hen om medewerking en telefoonnummer gevraagd. Ze zijn op een later tijdstip telefonisch benaderd voor de enquête. In tabel 1.1 is de respons weergegeven van die bezoekers die in eerste instantie (tijdens het uitgaan) aangegeven hebben mee te willen werken. Van hen heeft 97% uiteindelijk meegedaan aan

¹ Het gebied bestaat uit: Blokmakersplaats, Brede Havenstraat, Daijer, Hoogstraat, Markt, Oosthavenkade, Oosthavenplaats, Peperstraat, Schiedamseweg, Smalle Havenstraat, Vleersteeg, Westhavenkade en Westhavenplaats.

het onderzoek. Het uitgaanspubliek is in drie leeftijdscategorieën ingedeeld: jonger dan 18 jaar; van 18 tot 25 jaar; en ouder dan 25 jaar. Beoogd is de bezoekers evenredig over deze groepen te verdelen. Uiteindelijk zijn 47 (31%) bezoekers jonger dan 18 jaar geënquêteerd, 59 (39%) bezoekers van 18 tot 25 jaar en 45 (30%) bezoekers ouder dan 25 jaar. Hiervan zijn 12 (8%) tussen de 26 en 30 jaar. De oudste geënquêteerde bezoeker is 59 jaar.

1.3 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk wordt ingegaan op de onveiligheidsbeleving van bewoners en bezoekers en misdrijven waarvan zij slachtoffer zijn geweest. Aansluitend wordt in hoofdstuk 3 aandacht besteed aan buurtproblemen en overlast die bewoners en bezoekers ervaren. Vervolgens worden in hoofdstuk 4 de vermeende oorzaken van uitgaansgeweld de genomen maatregelen tegen overlast en mogelijke (nieuwe) maatregelen besproken. Tot slot wordt in hoofdstuk 5 een samenvatting en de conclusies weergegeven.

2. ONVEILIGHEIDSBELEVING EN SLACHTOFFERSCHAP

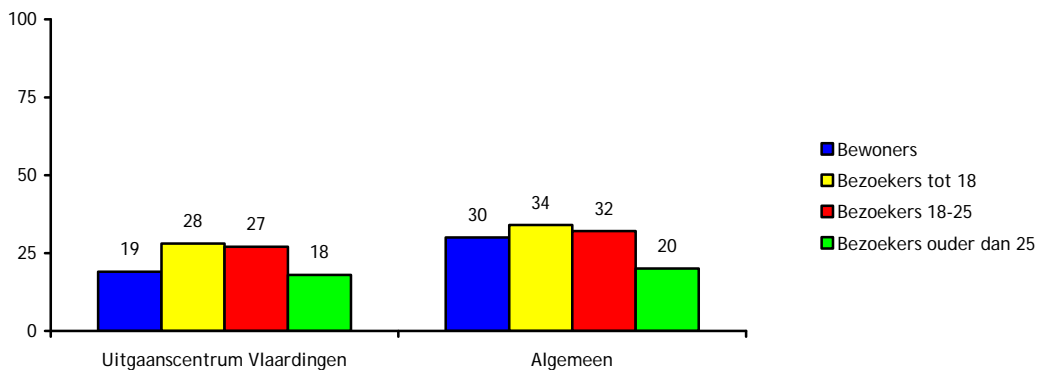
In dit hoofdstuk wordt allereerst ingegaan op de (on)veiligheidsbeleving van de bewoners en bezoekers en plekken in het uitgaanscentrum van Vlaardingen die zij mijden. Tevens wordt de onveiligheidsbeleving vergeleken met die in andere uitgaanscentra. Vervolgens wordt aandacht besteed aan misdrijven waarvan zowel bewoners als bezoekers slachtoffer zijn geweest of waarvan ze ooggetuige zijn geweest.

2.1 Gevoelens van onveiligheid

In deze paragraaf worden de gevoelens van onveiligheid van de geënquêteerde bewoners en bezoekers in het uitgaanscentrum beschreven. Daarnaast is hen gevraagd naar het mijden van plekken in dit gebied. Tot slot worden de gevoelens van onveiligheid vergeleken met andere uitgaanscentra.

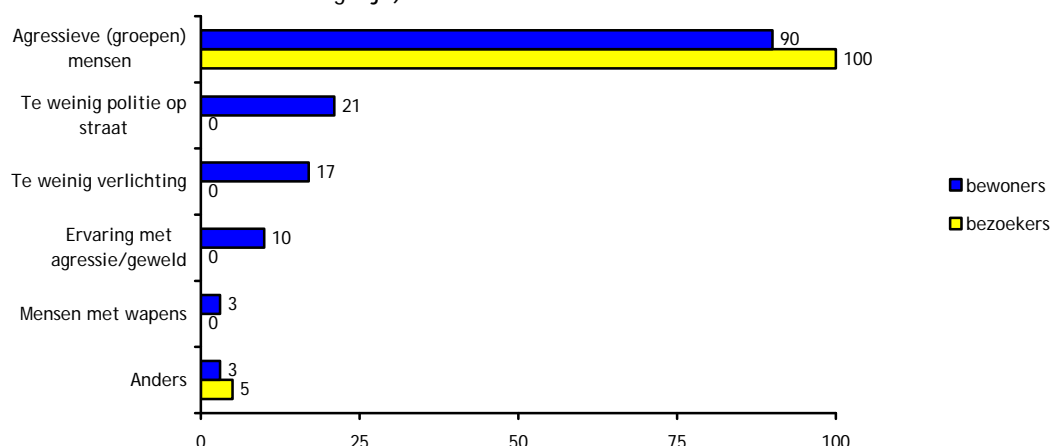
Een vijfde (19%) van de bewoners en een kwart (25%) van de bezoekers voelt zich wel eens onveilig in het rond het uitgaanscentrum van Vlaardingen (figuur 2.1). Van die personen die zich in het algemeen wel eens onveilig voelen, voelt een deel dit niet in of rond het uitgaanscentrum van Vlaardingen. Met name bewoners geven aan zich in het algemeen wel eens onveilig te voelen (30%), maar niet in hun eigen woonomgeving.

Figuur 2.1 Onveilig voelen, in %

Voor bewoners is de meest genoemde reden (90%) voor hun gevoel van onveiligheid de aanwezigheid van agressieve groepen mensen (figuur 2.2). Andere genoemde redenen zijn met name: te weinig politie op straat (21%); te weinig verlichting (17%); en eerdere ervaring met agressie en/of geweld (10%). Bezoekers van het uitgaanscentrum die zich daar wel eens onveilig voelen, noemen vrijwel unaniem en vrijwel als enige reden voor hun onveiligheidsgevoelens de aanwezigheid van agressieve (groepen) mensen.

Figuur 2.2 Reden onveilig voelen in/rond uitgaanscentrum Vlaardingen, in % (meerdere antwoorden mogelijk)

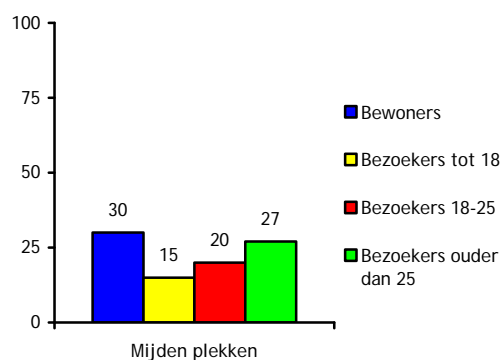

Mijden plekken

De bewoners en bezoekers van het uitgaanscentrum van Vlaardingen is gevraagd of er plekken zijn in en rond het uitgaanscentrum die zij mijden tijdens uitgaansavonden. Van de bewoners geeft 30% aan plekken te mijden in en rond het uitgaanscentrum (figuur 2.3). De bewoners die zich wel eens onveilig voelen mijden vaker plekken (48%) dan de bewoners die zich nooit onveilig voelen (26%). Van het uitgaanspubliek mijdt 21% plekken, met name de jongste groep zegt minder plekken te mijden (15%). Ook onder de bezoekers geven meer personen die zich wel eens onveilig voelen (29%) in het uitgaanscentrum aan plekken te mijden dan personen die zich er nooit onveilig voelen (18%).

Vooraf de Westhavenplaats (17) en de Westhavenkade (13) worden door de bewoners genoemd. Van de bezoekers die plekken zeggen te mijden noemen de meeste geen specifieke plek (17). In bijlage 1 wordt een overzicht gegeven van de genoemde plekken.

Figuur 2.3 Mijden van plekken, in %

Gevoelens van onveiligheid elders

Bureau INTRAVAL heeft in het kader van evaluatie van cameratoezicht in de uitgaanscentra van Groningen, Heerlen en Rotterdam eerder onderzoek gedaan naar gevoelens van onveiligheid (Bieleman e.a. 2002; Snippe e.a. 2003; Snippe e.a. 2008).

In tabel 2.1 is te zien dat deze gevoelens relatief weinig aanwezig zijn onder de bewoners en bezoekers van het uitgaanscentrum in Vlaardingen. Van de bewoners van de uitgaanscentra van Groningen en Heerlen voelt respectievelijk 48% en 62% zich wel eens onveilig in hun eigen woonomgeving tegenover 19% van de bewoners van het uitgaanscentrum van Vlaardingen. Bezoekers van de uitgaanscentra in Groningen, Heerlen en Rotterdam voelen respectievelijk 53%, 28% en 34% zich wel eens onveilig tijdens het uitgaan, tegenover 25% van de bezoekers in Vlaardingen.

Tabel 2.1 Onveilig voelen in uitgaanscentrum, in %

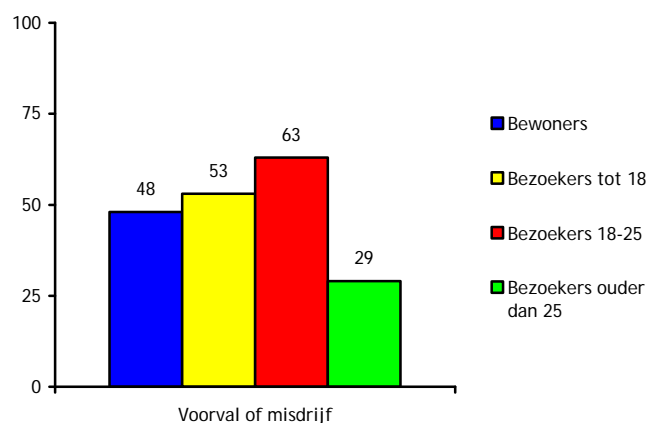
	Groningen 1999	Heerlen 2003	Rotterdam 2000	Vlaardingen 2008
Bewoners	48	62	-	19
Bezoekers	53	28	34	25

2.2 Slachtoffer agressie en geweld

In deze paragraaf wordt allereerst besproken hoe vaak de bewoners en het uitgaanspubliek slachtoffer zijn geweest van verschillende misdrijven in het uitgaanscentrum van Vlaardingen. Vervolgens wordt aandacht besteed aan de locatie, het gebruik van alcohol en/of drugs bij daders en slachtoffers en de groepssamenstelling. Tot slot wordt het slachtofferschap vergeleken met andere uitgaanscentra.

De respondenten is gevraagd hoe vaak zij in de afgelopen 12 maanden tijdens uitgaansavonden het slachtoffer zijn geweest van verschillende voorvallen of misdrijven in het centrum van Vlaardingen. Figuur 2.4 laat zien dat ruim bijna twee derde (63%) van de bezoekers tussen de 18 en 25 jaar heeft aangegeven de afgelopen 12 maanden slachtoffer te zijn geweest van een voorval of misdrijf tijdens uitgaansavonden in Vlaardingen. Ruim de helft (53%) van de bezoekers onder 18 geeft dit aan, terwijl 48% van de bewoners ten minste één keer slachtoffer is geweest van een voorval of misdrijf de afgelopen 12 maanden tijdens uitgaansavonden. De bezoekers boven de 25 jaar zijn met 29% het minst slachtoffer geweest.

Figuur 2.4 Slachtoffer de afgelopen 12 maanden in het uitgaanscentrum Vlaardingen in %

De verschillende voorvallen of misdrijven zijn ingedeeld in vier categorieën:

- *vermogensdelicten*: diefstal uit auto, fietsendiefstal, diefstal van portemonnee, diefstal van overige eigendommen;

- *vernietiging of vandalisme*: beschadiging van auto, huis, fiets, kleding;
- *verbale agressie*: uitschelden of verbale bedreiging;
- *fysieke agressie*: geslagen of geschopt, geslagen of gestoken met een voorwerp.

In figuur 2.5 tot en met 2.8 is te zien welk deel van de bewoners en bezoekers van het uitgaanscentrum van Vlaardingen slachtoffer is geweest van een voorval of misdrijf in de betreffende categorie.

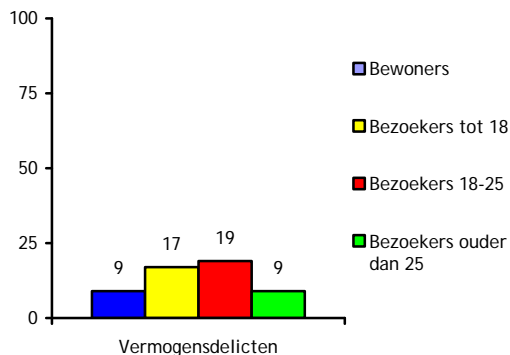
Vermogensdelicten

Van de bewoners geeft 9% aan de afgelopen 12 maanden wel eens slachtoffer te zijn geweest van diefstal tijdens uitgaansavonden (figuur 2.5). Van de oudste groep bezoekers in eveneens 9% het slachtoffer geweest van diefstal. Van de jongste en middelste groep bezoekers geven respectievelijk 17% en 19% aan tijdens het uitgaan in Vlaardingen hiervan slachtoffer te zijn geweest.

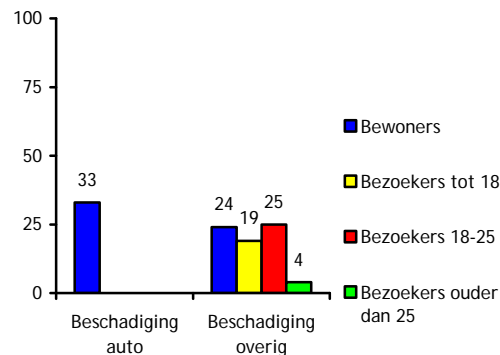
Vandalisme

Een derde (33%) van de bewoners die een auto hebben (126 personen) geeft aan dat er de afgelopen 12 maanden wel eens iets is beschadigd aan hun auto tijdens uitgaansavonden (figuur 2.6). Vierentwintig procent van de bewoners geeft aan dat er wel eens iets anders (bijvoorbeeld aan de woning) is beschadigd. Van de jongste en middelste groep geven respectievelijke 19% en 25% aan dat er de afgelopen 12 maanden wel eens iets van hun is beschadigd tijdens het uitgaan in Vlaardingen. Dit percentage is voor de oudste groep bezoekers 4%.

Figuur 2.5 Slachtoffers van vermogensdelicten tijdens uitgaansavonden de afgelopen 12 maanden, in %

Figuur 2.6 Slachtoffer van vandalisme tijdens uitgaansavonden de afgelopen 12 maanden, in %

Verbale agressie

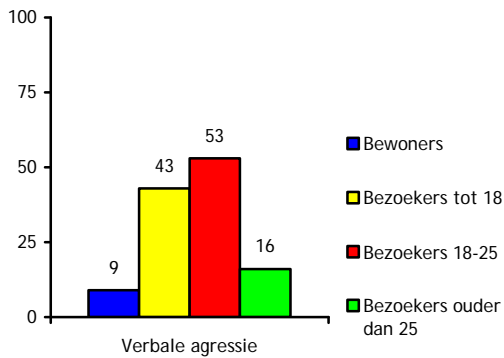
Ongeveer een tiende (9%) van de bewoners geeft aan de afgelopen 12 maanden tijdens uitgaansavonden wel eens het slachtoffer te zijn geweest van verbale agressie (figuur 2.7). Ongeveer de helft (53%) van de bezoekers tussen 18 en 25 jaar geeft aan hiervan slachtoffer te zijn geweest. Dit percentage is 43% bij bezoekers jonger dan 18 jaar, terwijl 16% van de bezoekers ouder dan 25 jaar wel eens het slachtoffer van verbale agressie is geweest tijdens het uitgaan de afgelopen 12 maanden.

Fysieke agressie

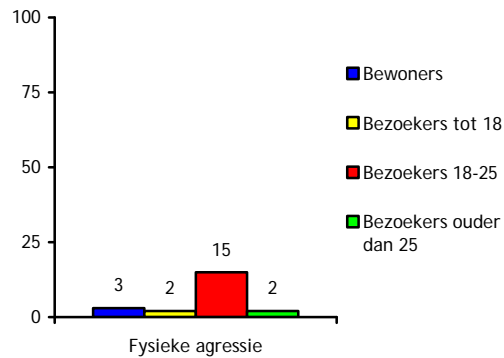
Figuur 2.8 laat zien dat drie procent van de bewoners aangeeft de afgelopen 12 maanden tijdens uitgaansavonden wel eens het slachtoffer te zijn geweest van fysieke agressie. Van zowel de jongste als de oudste groep bezoekers geeft 2% aan hier wel eens het slachtoffer van geweest te zijn. Van de middelste groep bezoekers geeft 15% aan dat zij de afgelopen

12 maanden tijdens het uitgaan in het centrum van Vlaardingen wel eens slachtoffer zijn geweest van fysieke agressie.

Figuur 2.7 Slachtoffer van verbale agressie tijdens uitgaansavonden de afgelopen 12 maanden, in %

Figuur 2.8 Slachtoffer van fysieke agressie tijdens uitgaansavonden de afgelopen 12 maanden, in %

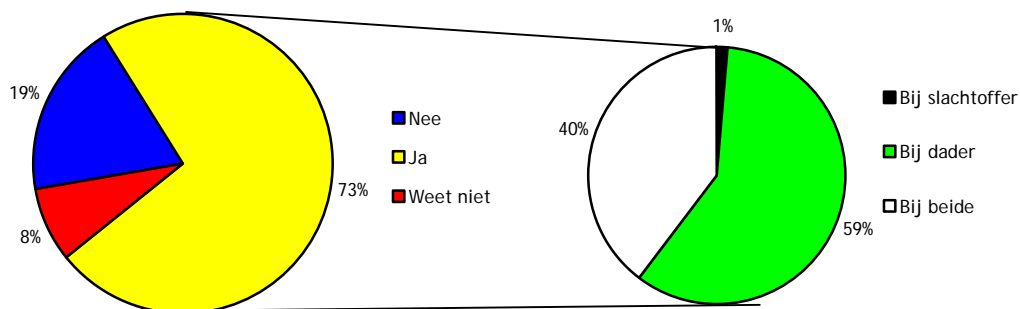
Lokaties

Bezoekers en bewoners is ook gevraagd waar ze de laatste keer slachtoffer zijn geweest van een voorval of misdrijf tijdens een uitgaansavond. Bezoekers noemen met name de Westhavenplaats (19) en de Westhavenkade (16). Zeven bezoekers geven aan dat dit plaats heeft gevonden in een uitgaansgelegenheid. De Westhavenplaats en -kade zijn de plekken die, met name door bewoners, het meest gemeden worden. Bewoners noemen meer verschillende plekken waar zij slachtoffer zijn geweest. Een aantal noemt hier ook hun eigen huis of zaak. Een volledig overzicht van de genoemde plekken is te zien in bijlage 2.

Alcohol/ drugs

Bij ongeveer drie kwart (73%) van de voorvallen of misdrijven is er volgens de slachtoffers bij de dader alcohol of drugs in het spel (figuur 2.9). In 30% van de gevallen is (ook) het slachtoffer onder invloed.

Figuur 2.9 Alcohol/drugs in het spel, in %

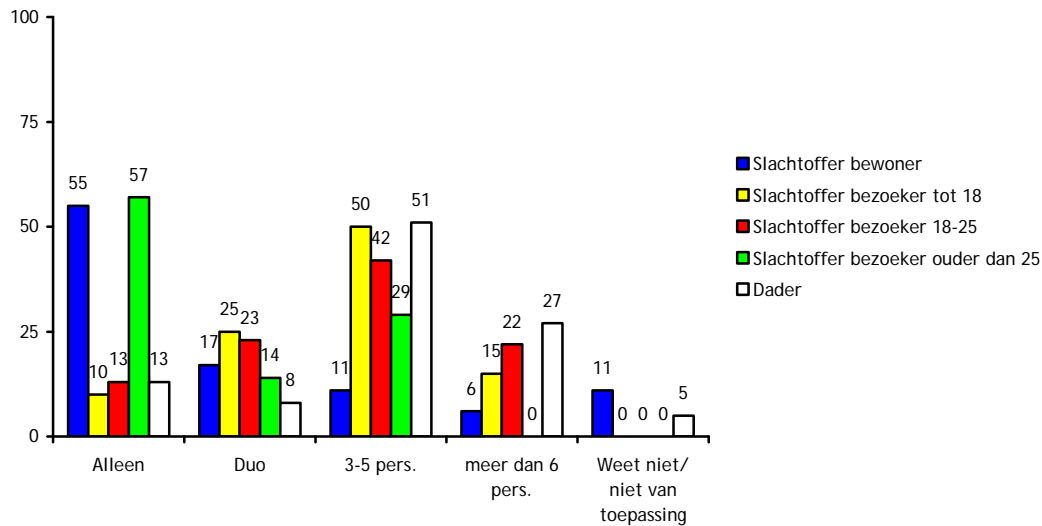

Groepssamenstelling

Aan slachtoffers is gevraagd naar de groepssamenstelling van de groep waarvan zij zelf deel uitmaakten en die van de dader(s). Volgens de slachtoffers zijn de dader(s) meestal met een groep van drie tot vijf personen (51%) geweest (figuur 2.10). In 27% van de gevallen is deze groep groter geweest. Bewoners (55%) en de bezoekers ouder dan 25 jaar (57%) geven met name aan dat zij alleen zijn geweest, toen zij slachtoffer werden van een misdrijf. Bezoekers jonger dan 25 jaar geven met name aan dat zij met een groep van drie

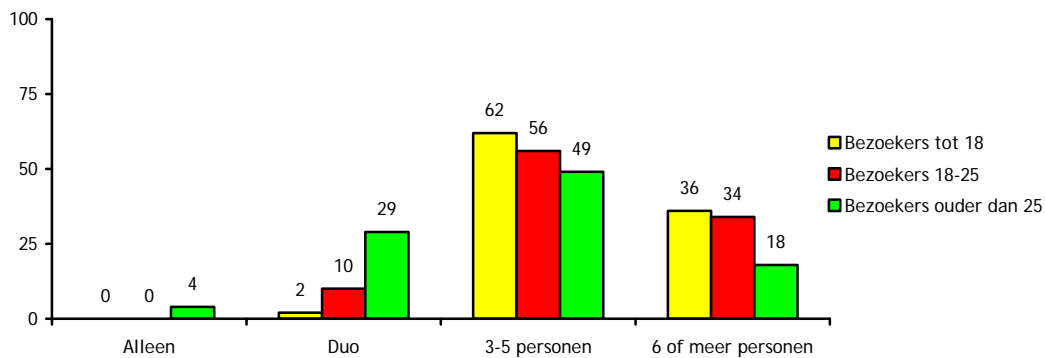
tot vijf personen waren, toen zij slachtoffer zijn geweest. De helft (50%) van de bezoekers jonger dan 18 jaar die slachtoffer zijn geweest, waren op dat moment met een groep van drie tot vijf personen, terwijl dit percentage onder bezoekers tussen 18 en 25 jaar 42% is.

Figuur 2.10 Groepssamenstelling slachtoffers en daders, in %

Naast de groepssamenstelling van zowel het slachtoffer als de dader hebben de bezoekers ook aangegeven in wat voor samenstelling zij over het algemeen uitgaan in Vlaardingen. Figuur 2.11 laat zien dat bezoekers onder de 18 met name (98%) in groepen op stap gaan. Een enkele bezoeker ouder dan 25 (4%) gaat over het algemeen alleen uit, maar ook de bezoekers ouder dan 18 gaan met name in groepen uit in Vlaardingen.

Figuur 2.11 Samenstelling bezoekers uitgaanscentrum Vlaardingen, in %

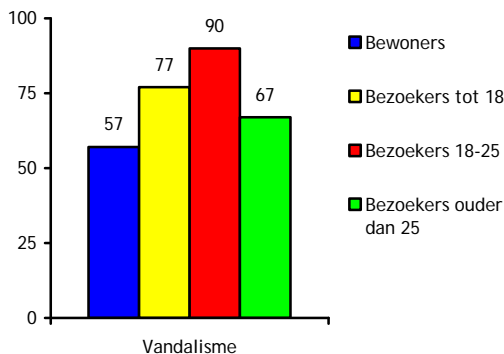

2.3 Ooggetuige agressie en geweld

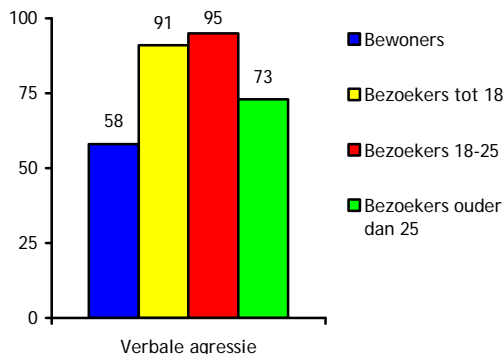
Naast de vragen over het slachtofferschap is de respondenten ook gevraagd naar het aantal keren dat ze de afgelopen 12 maanden getuige zijn geweest van een voorval of misdrijf. In deze paragraaf wordt hier aandacht besteed.

Overeenkomstig het slachtofferschap zijn bezoekers voornamelijk getuige geweest van verbale agressie (figuur 2.13). Bewoners geven ongeveer even vaak aan getuige te zijn van verbale agressie (58%) als vandalisme (57%) (figuur 2.12).

Figuur 2.12 Ooggetuige van vandalisme tijdens uitgaansavonden de afgelopen 12 maanden, in %

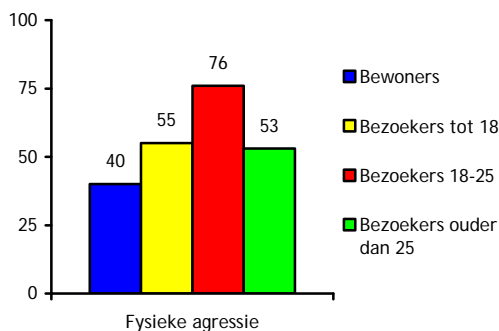

Figuur 2.13 Ooggetuige van verbale agressie tijdens uitgaansavonden de afgelopen 12 maanden, in %

Van de bezoekers tussen 18 en 25 jaar is 76% de afgelopen 12 maanden getuige geweest van fysieke agressie (figuur 2.14). Van de overige bezoekers is ongeveer de helft hiervan getuige geweest, terwijl 40% van de bewoners de afgelopen 12 maanden wel eens heeft gezien dat iemand werd mishandeld.

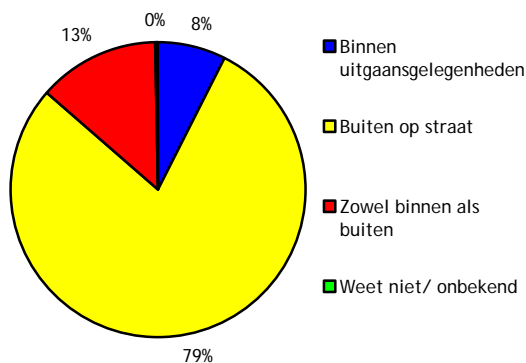
Figuur 2.14 Ooggetuige fysieke agressie tijdens uitgaansavonden de afgelopen 12 maanden, in %

Lokatie

Ruim drie kwart (79%) van de respondenten is getuige geweest van voorvallen die buiten de uitgaansgelegenheden hebben plaats gevonden (figuur 2.15). Enkele respondenten (13%) geven aan zowel binnen als buiten voorvallen te hebben gezien, terwijl 8% vooral binnen getuige is geweest van voorvallen of misdrijven.

Figuur 2.15 Voorvallen binnen/buiten, in %

2.4 Slachtoffer en ooggetuige elders

In deze paragraaf wordt een vergelijking gemaakt tussen het percentage slachtoffers en ooggetuigen onder bewoners en bezoekers van het uitgaanscentrum van Vlaardingen en dit percentage onder bewoners en bezoekers van andere uitgaanscentra. Bureau INTRAVAL heeft in de uitgaanscentra van Groningen, Heerlen en Rotterdam eerder onderzoek gedaan naar veiligheid en overlast in het kader van cameratoezicht. Bewoners van deze centra waren vaker slachtoffer dan bewoners in Vlaardingen (tabel 2.2). Met betrekking tot fysieke agressie geldt hetzelfde voor bezoekers. Wel zijn bezoekers van het uitgaanscentrum van Vlaardingen relatief vaak het slachtoffer van vandalisme en verbale agressie.

Tabel 2.2 Slachtoffers bewoners en bezoekers uitgaanscentra, in %

	Groningen 1999		Heerlen 2003		Rotterdam 2000	Vlaardingen 2008	
	Bewoners	Bezoekers	Bewoners	Bezoekers	Bezoekers	Bewoners	Bezoekers
Vandalisme	35	13	44	11	2	41	17
Verbale agressie	36	41	52	28	18	9	39
Fysieke agressie	12	14	12	2	7	3	7

Bewoners van het uitgaanscentrum van Vlaardingen zijn eveneens relatief weinig ooggetuige van agressie en geweld (tabel 2.3). De percentages ooggetuigen van vandalisme is 16% lager onder hen dan onder bewoners van het uitgaanscentrum in Groningen en 26% lager dan onder bewoners van Heerlen. Met betrekking tot fysieke agressie zijn deze verschillen respectievelijk 27% en 32%. Bezoekers van het uitgaanscentrum van Vlaardingen zijn (één uitzondering daar gelaten) vaker ooggetuige dan die van de andere uitgaanscentra. Ongeveer vier vijfde van hen is ooggetuige geweest van vandalisme tegenover (iets minder dan) de helft in Heerlen en Rotterdam en iets minder dan drie kwart in Groningen. Een verschil van negen tot 29 procentpunt.

Tabel 2.3 Ooggetuigen bezoekers uitgaanscentra, in %

	Groningen 1999		Heerlen 2003		Rotterdam 2000	Vlaardingen 2008	
	Bewoners	Bezoekers	Bewoners	Bezoekers	Bezoekers	Bewoners	Bezoekers
Vandalisme	73	70	83	46	50	57	79
Verbale agressie	75	80	83	73	69	58	83
Fysieke agressie	67	76	72	45	47	40	62

3. BUURTPROBLEMEN EN OVERLAST

In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan verschillende (vervelende) voorvallen en misdrijven in het uitgaanscentrum van Vlaardingen. Daarnaast wordt de overlast die hier door bewoners en bezoekers wordt ervaren tijdens uitgaansavonden besproken. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende veroorzakers van overlast.

3.1 Voorvallen en misdrijven

Er is de bewoners en bezoekers van het uitgaanscentrum in Vlaardingen gevraagd naar verschillende (vervelende) voorvallen en misdrijven. Deze zijn in vier indicatoren samen te vatten (bron: INTRAVAL, 1996):

- *dreiging*: dronken mensen op straat; mensen onder invloed van drugs op straat; verbale agressie op straat; verbale agressie in uitgaansgelegenheden; geweldsdelicten op straat; geweldsdelicten in uitgaansgelegenheden; bedreiging; en het lastig vallen van mannen/vrouwen op straat;
- *verloedering*: rommel op straat; hondenpoep; wildplassen; vandalisme of vernieling; samenscholing van jongeren; overige rondhangende personen; het meenemen van glazen of flessen uit horecagelegenheden naar buiten; bekladden van muren of gebouwen; en hinderlijk opgestelde terrassen;
- *middelengebruik*: alcoholgebruik op straat; drugsgebruik op straat; drugsgebruik in uitgaansgelegenheden; drugshandel op straat; en drugshandel in uitgaansgelegenheden;
- *vermogensdelicten*: fietsendiefstal; beschadiging/ diefstal vanaf auto's; diefstal uit auto's; en inbraak in woningen.

De bewoners en bezoekers hebben bij ieder voorval of misdrijf aangegeven hoe vaak dat naar hun idee voorkomt in het uitgaanscentrum van Vlaardingen tijdens uitgaansavonden. Deze antwoorden zijn omgerekend naar een waarde tussen de één en een tien. In het geval dat zij hebben aangegeven dat een voorval nooit voorkomt resulteert dit in een één, voorvallen of misdrijven die altijd voorkomen krijgen een waarde tien. De indicatoren-scores uit tabel 3.1 zijn gemiddelden van de scores van alle respondenten. Dit betekent dat bij een score van één alle respondenten van alle voorvallen of misdrijven hebben aangegeven dat die nooit voorkomen, terwijl bij een score tien alle respondenten hebben aangegeven dat die voorvallen of misdrijven altijd voorkomen tijdens uitgaansavonden in het uitgaanscentrum van Vlaardingen.

Tabel 3.1 laat zien dat de indicator voor verloedering van het uitgaanscentrum bij bijna alle categorieën het hoogste scoort (scores liggen tussen 4,90 en 5,01). Volgens bezoekers komen met name samenscholing van jongeren (62%) vernieling of vandalisme (61%), rommel op straat (60%) en wildplassen (59%) regelmatig, vaak of altijd voor. Bewoners geven met name aan dat rommel op straat (71%) en hondenpoep op straat (60%) veel voorkomen.

Naast verloedering scores dreiging en middelengebruik eveneens hoog. Bezoekers tussen de 18 en 25 jaar ervaren dreiging significant sterker dan de overige respondenten. Met 5,31 heeft deze indicator voor deze groep de hoogste waarde van alle indicatoren. Zij zijn met name van mening dat er vaak dronken mensen op straat zijn (85%) en er sprake is van verbale agressie in uitgaansgelegenheden (46%). Daarnaast scoort deze indicator ook

relatief hoog bij bezoekers ouder dan 25. Verder komen vermogensdelicten in het uitgaanscentrum volgens oudere bezoekers veel voor.

Tabel 3.1 Indicatoren buurtproblemen

	Bewoners	Bezoekers tot 18	Bezoekers 18-25	Bezoekers ouder dan 25
Dreiging	3,97 ^{cd}	4,55 ^c	5,31 ^{abd}	4,60 ^{ac}
Verloedering	4,96	4,90	4,94	5,01
Middelengebruik	4,45	3,88	4,07	4,38
Vermogensdelicten	3,24 ^{cd}	3,50 ^d	3,75 ^{ad}	4,53 ^{abc}

^a significant afwijkend van bewoners, ^b significant afwijkend van bezoekers tot 18, ^c significant afwijkend van bezoekers 18-25, ^d significant afwijkend van bezoekers ouder dan 25

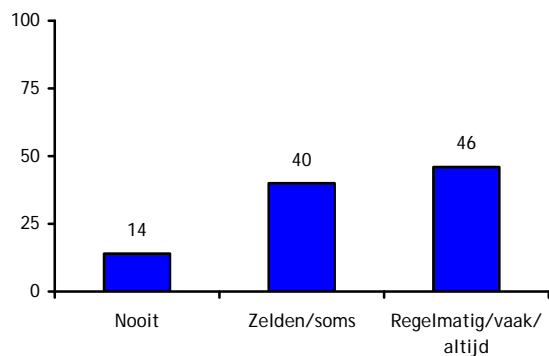
3.2 Ervaren overlast

Bewoners is tevens gevraagd naar de overlast die zij ervaren van de uitgaansgelegenheden in hun directe woonomgeving. Daarnaast is zowel hen als de bezoekers gevraagd naar de hinder die zij ervaren van jongeren, drugsverslaafden, personen die alcohol in het openbaar gebruiken en parkeer- en verkeersoverlast.

Uitgaansgelegenheden

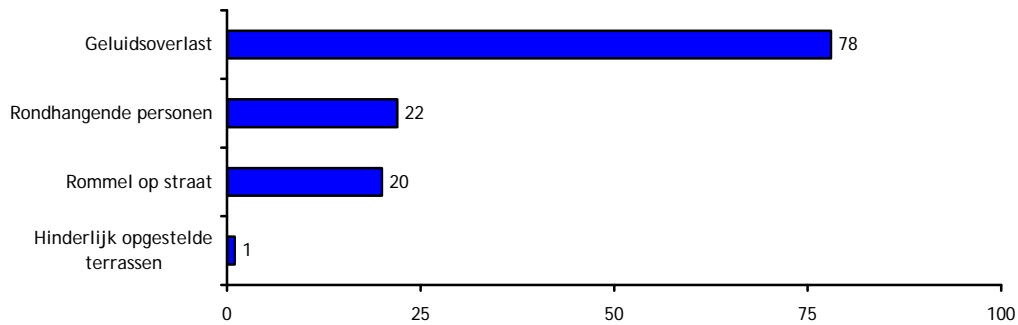
Figuur 3.1 laat zien dat 46% van de bewoners regelmatig, vaak of altijd overlast van uitgaansgelegenheden ondervindt tijdens uitgaansavonden, terwijl 14% zegt dit nooit te ervaren.

Figuur 3.1 Ervaren overlast van uitgaansgelegenheden door bewoners, in %

Geluidsoverlast is verreweg de belangrijkste reden voor de ervaren overlast (zie figuur 3.2). Ruim drie kwart (78%) van de bewoners die wel eens overlast ervaart noemt dit als de bron. Daarnaast stoort (ruim) een vijfde (22%) van de bewoners zich aan rondhangende personen en rommel op straat (20%).

Figuur 3.2 Vormen ervaren overlast van uitgaansgelegenheden, in % (meerdere antwoorden mogelijk)

Overig overlastgevend gedrag

Bewoners en bezoekers is gevraagd hoe vaak zij overlast ervaren van bepaalde groepen tijdens uitgaansavonden in het centrum van Vlaardingen. Voor iedere groep is een indicatorscore vastgesteld op basis van meerdere voorvallen:

- *jongeren*: samenscholing van jongeren op straat of plein, vechtpartijen waarbij jongeren zijn betrokken, ruziemakende of schreeuwende jongeren op straat, lawaai van scooters van jongeren, heen- en weer rijden van jongeren op straat, op straat hinderlijk worden aangesproken of aangeraakt door jongeren, vervuiling van straat of plein door jongeren;
- *verslaafden*: samenscholing van verslaafden op straat of plein, vechtpartijen tussen drugshandelaren of verslaafden, gebruik van messen of vuurwapens door handelaren of verslaafden, ruziemakende en schreeuwende verslaafden op straat, heen- en weergeloop van verslaafden op straat, op straat hinderlijk worden aangesproken of aangeraakt door verslaafden, vervuiling van straat of plein door verslaafden, gebruikte spuiten;
- *parkeer- en verkeersgedrag*: fout- of dubbelparkeren, verkeersoverlast (drukte, files), verkeersonveilig gedrag (te hard of roekeloos rijden).

Tabel 3.2 laat zien dat bewoners en bezoekers met name overlast ervaren van jongeren (de indicator scoort tussen 3,15 en 4,03). Bezoekers tussen de 18 en 25 significant meer zeggen hinder te ervaren van jongeren dan de andere groepen. De bezoekers tussen de 18 en 25 ervaren met name meer hinder van jongeren dan de andere respondenten door ruziemakende en schreeuwende jongeren (36%) vechtpartijen onder jongeren (27%), samenscholing van jongeren (26%) en hinderlijk aangesproken of aangeraakt worden door jongeren (15%).

De jongste groep bezoekers ervaart significant minder parkeer- en verkeersoverlast dan de andere respondenten. De groep bezoekers tussen de 18 en 25 ervaart ook significant minder parkeer- en verkeersoverlast dan de bewoners. Hinder van verslaafden wordt nauwelijks ervaren, niet door bewoners noch door bezoekers.

Tabel 3.2 Indicatoren overlast

	Bewoners	Bezoekers tot 18	Bezoekers 18-25	Bezoekers ouder dan 25
Jongeren	3,21 ^c	3,18 ^c	4,03 ^{abd}	3,15 ^c
Verlaafden	1,65	1,35	1,57	1,45
Parkeer- verkeergedrag	3,53 ^{bc}	2,22 ^{acd}	2,93 ^{ab}	3,36 ^b

^a Significant verschillend van bewoners, ^b significant verschillend van bezoekers tot 18 jaar, ^c significant verschillend van bezoekers 18-25 jaar, ^d significant verschillend van bezoekers ouder dan 25 jaar.

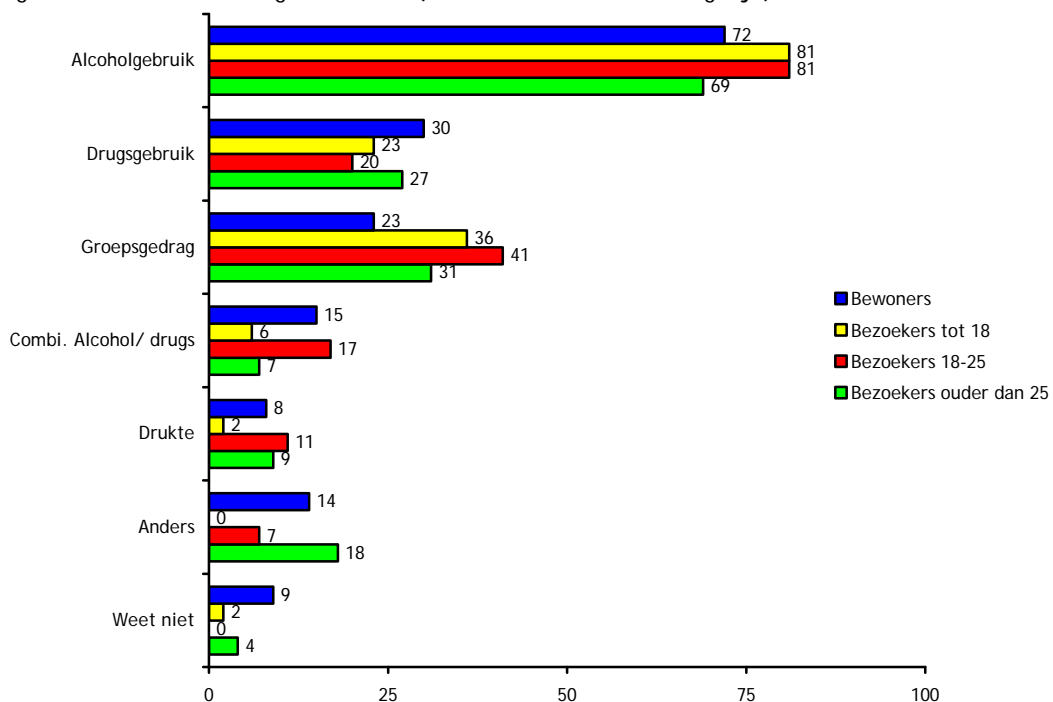
4. OORZAKEN EN MAATREGELLEN

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de meningen over oorzaken van geweld, waarbij ook het alcohol- en drugsgebruik van bezoekers van het uitgaanscentrum van Vlaardingen wordt besproken. Daarnaast worden de meningen over genomen maatregelen en mogelijke effecten van eventueel te nemen maatregelen behandeld. Tot slot wordt aandacht besteed aan cameratoezicht.

4.1 Oorzaken geweld

Alle respondenten is gevraagd naar de oorzaken van geweld tijdens uitgaansavonden in het uitgaanscentrum van Vlaardingen. Figuur 4.1 laat zien dat alcoholgebruik door de bewoners (72%), bezoekers jonger dan 25 jaar (81%) en bezoekers ouder dan 25 jaar (69%) als de belangrijkste oorzaak genoemd wordt voor agressief gedrag/geweld. Daarnaast scoort groepsgegedrag (met name onder bezoekers van 18 tot 25 jaar) hoog (41%). Ook drugsgebruik en het gebruik van een combinatie van alcohol en drugs worden (met name door bewoners) genoemd als reden voor geweld (45%).

Figuur 2.21 Oorzaken geweld, in % (meerdere antwoorden mogelijk)

4.2 Alcohol- en drugsgebruik

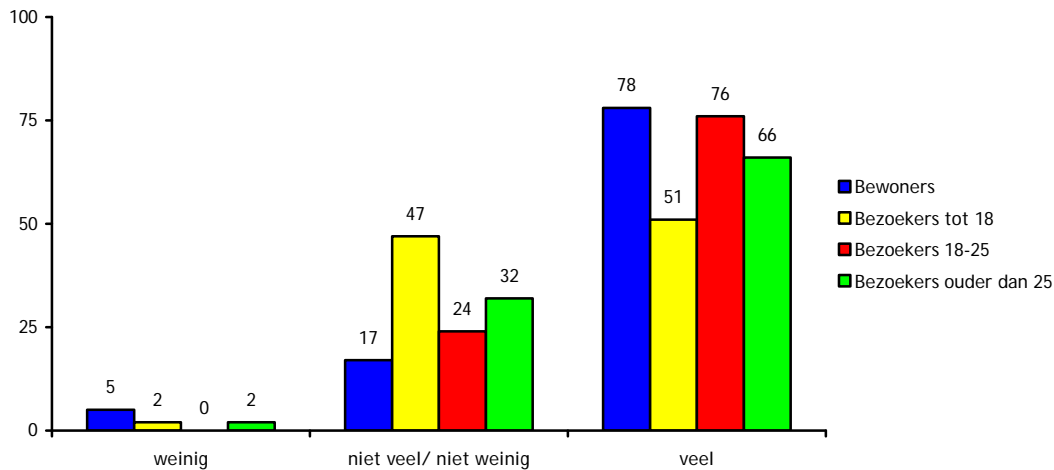
Bewoners en bezoekers van het uitgaanscentrum van Vlaardingen is ook gevraagd naar de mate van alcohol- en drugsgebruik tijdens uitgaansavonden in het centrum van

Vlaardingen. Daarnaast is bezoekers gevraagd of zij zelf alcohol en/of drugs gebruiken en in welke mate.

Alcohol

Figuur 4.2 laat zien dat van alle groepen meer dan de helft van mening is dat er veel alcohol wordt gedronken tijdens uitgaansavonden in Vlaardingen. Onder de jongste groep bezoekers zijn de meningen het meest verdeeld. De helft (51%) is van mening dat er (zeer) veel alcohol wordt genuttigd, terwijl de andere helft (47%) van de bezoekers onder de 18 jaar meent dat er veel noch weinig alcohol wordt gedronken.

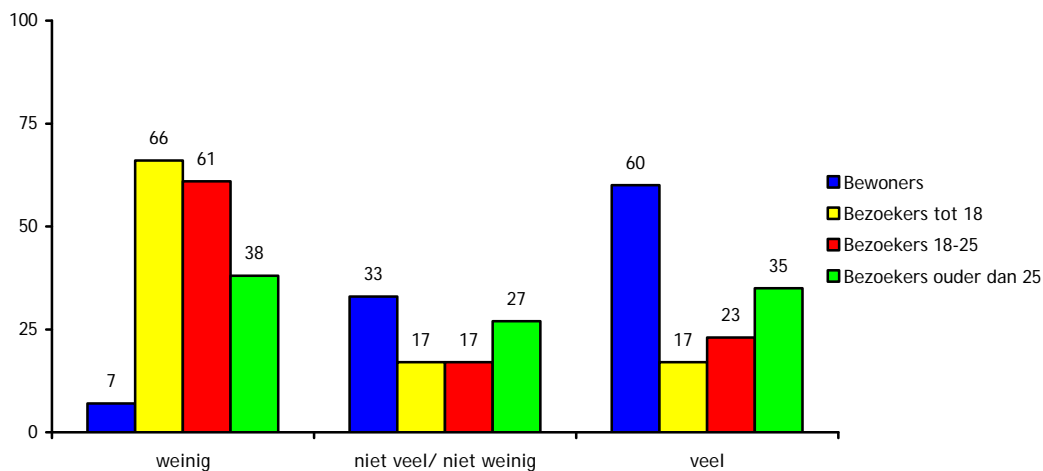
Figuur 4.2 Mate van alcohol gebruik tijdens uitgaansavonden, in %

Drugs

De mate waarin drugs worden gebruikt is volgens de respondenten lager dan het alcoholgebruik. Wel is ook hier meer dan de helft (60%) van de bewoners van mening dat er veel drugs worden gebruikt (figuur 4.3). De jongste (66%) en middelste (61%) groep bezoekers vindt over het algemeen dat dit weinig gebeurt, terwijl de de oudste groep bezoekers hierover het meest verdeeld is. Van hen is 38% van mening dat er weinig drugs worden gebruikt, terwijl 35% vindt dat er veel drugs worden gebruikt.

Figuur 4.3 Mate van drugsgebruik tijdens uitgaansavonden, in %

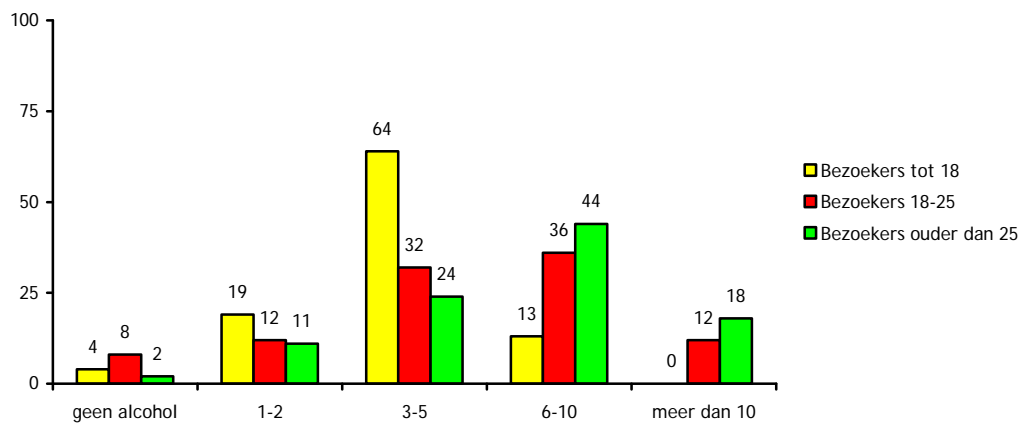

Gebruik

De bezoekers is ook gevraagd naar het eigen drank- en drugsgebruik. Over het algemeen geven ze aan geen drugs te gebruiken en als dit al gebeurt betreft het vooral softdrugs. Onder de jongste groep bezoekers geeft 6% wel eens softdrugs te gebruiken, onder de middelste groep is dit 3%, terwijl geen enkele bezoeker ouder dan 25 jaar aan geeft drugs te gebruiken tijdens het uitgaan in het centrum van Vlaardingen. De respondenten die wel eens drugs gebruiken geven aan dat dit soms in combinatie met alcohol gebeurt.

De meerderheid van de bezoekers nuttigt volgens eigen zeggen alcohol tijdens het uitgaan in het centrum van Vlaardingen (figuur 4.4). Het blijkt dat naarmate de bezoekers ouder zijn, zij meer glazen alcohol op een avond drinken. De meeste bezoekers onder de 18 jaar (64%) geven aan drie tot vijf glazen op een gemiddelde uitgaansavond drinken. Voor bezoekers tussen 18 en 25 jaar is dit een derde (32%). Daarnaast geeft ruim een derde (36%) aan tussen zes en tien glazen alcohol te drinken op een uitgaansavond. Van de oudste groep bezoekers geeft 44% aan tussen zes en tien glazen alcohol te drinken op een uitgaansavond.

Figuur 4.4 Alcoholgebruik onder bezoekers, in %

4.3 Genomen maatregelen

In deze paragraaf wordt allereerst ingegaan op de maatregelen die door bewoners en bezoekers zelf worden genomen en op de maatregelen die door gemeente en horeca worden genomen. Vervolgens wordt ingegaan op de tevredenheid van de respondenten met het optreden van de politie en de portiers.

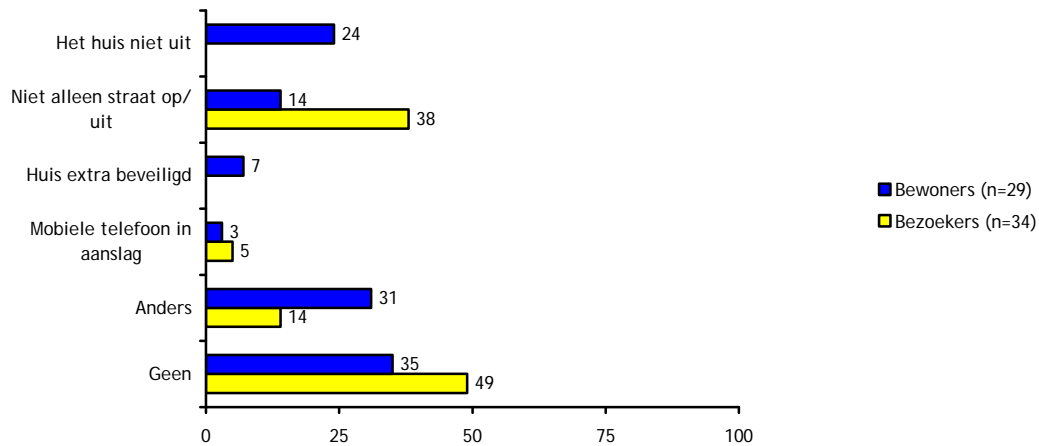
Genomen maatregelen

Bewoners en bezoekers is gevraagd naar de maatregelen die zij zelf nemen om zich veiliger te voelen. Daarnaast is hen gevraagd naar de maatregelen die gemeente en horeca nemen om te veiligheid te vergroten.

In figuur 4.5 is te zien dat ruim een derde (35%) van de bewoners die zich in het uitgaanscentrum van Vlaardingen wel eens onveilig voelen geen maatregelen neemt om dit te verminderen. Van diegenen die aangeven dit wel doen, gaan de meeste het huis niet uit tijdens uitgaansavonden (24%). Veertien procent gaat niet alleen het huis uit. Andere maatregelen betreffen het vermijden van plekken of vervelende situaties.

Van de bezoekers die zich wel eens onveilig voelen in het uitgaanscentrum van Vlaardingen tijdens uitgaansavonden neemt de helft (49%) zelf geen maatregelen om zich veiliger te voelen. De voornaamste maatregel die door bezoekers wordt genomen is niet alleen de straat op gaan (38%).

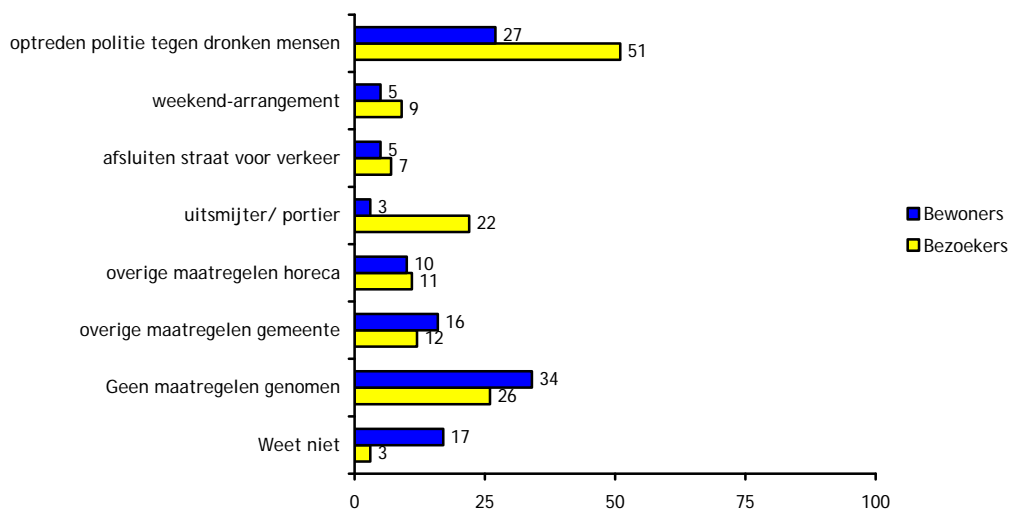
Figuur 4.5 Zelf genomen maatregel, in % (meerdere antwoorden mogelijk)

Het optreden van politie tegen dronken mensen is door zowel bewoners (27%) als bezoekers (51%) de meest genoemde maatregel die genomen wordt door gemeente en of horeca om de veiligheid te vergroten en de overlast te verminderen in het uitgaanscentrum van Vlaardingen tijdens uitgaansavonden (figuur 4.6). De bezoekers noemen daarnaast met name het aanwezig zijn van uitsmijters of portiers (22%), veel meer dan bewoners dat doen (3%).

Van de bewoners geeft 34% aan dat er geen maatregelen worden getroffen om de veiligheid te vergroten of de overlast te verminderen. Daarnaast heeft 17% van de bewoners wel het idee dat er maatregelen genomen worden, maar weten zij niet welke. Van de bezoekers geeft 26% aan dat er geen maatregelen genomen worden en weet 3% er geen te noemen.

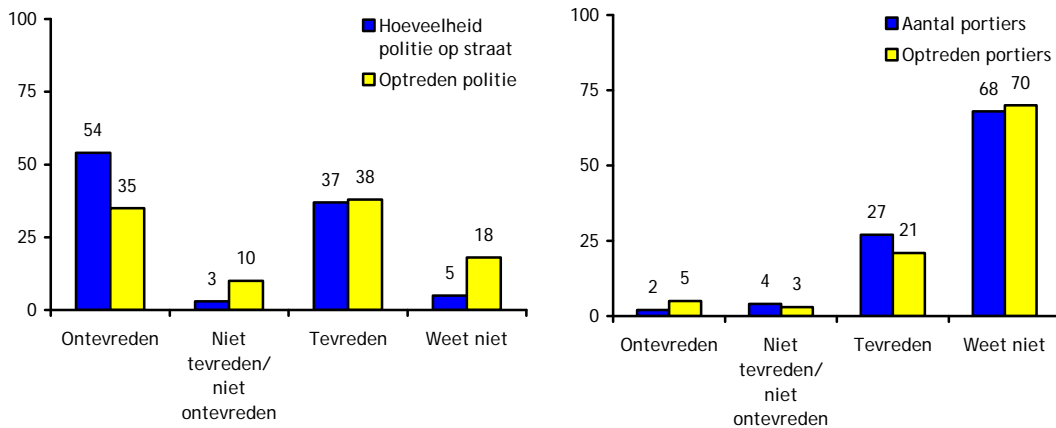
Figuur 4.6 Door gemeente/horeca genomen maatregelen, in % (meerdere antwoorden mogelijk)

Tevredenheid

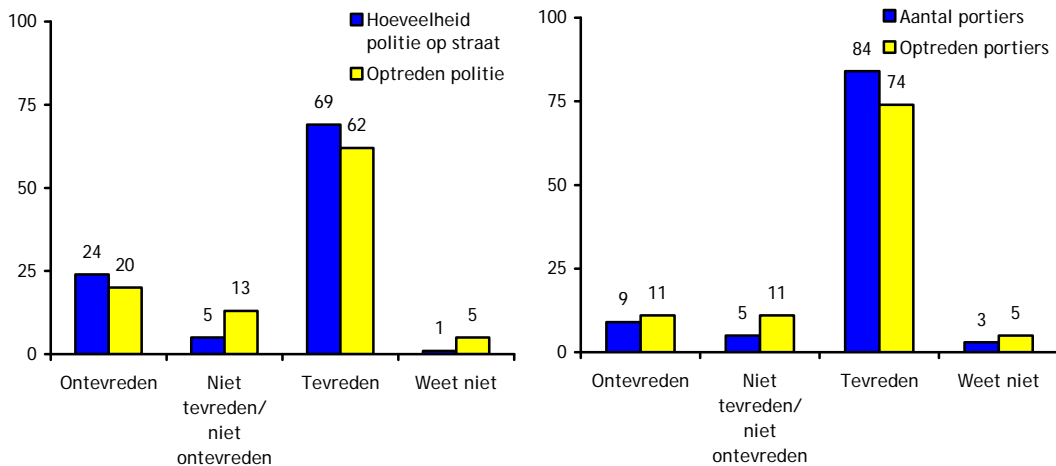
Figuur 4.7 laat zien dat de meerderheid (54%) van de bewoners ontevreden is over de hoeveelheid politie op straat tijdens uitgaansavonden in Vlaardingen. Over het optreden tijdens uitgaansavonden zijn de meningen verdeeld. Vijfendertig procent is (zeer) ontevreden met het politieoptreden, tegenover 38% van de bewoners dat (zeer) tevreden is over het optreden. Ruim twee derde van de bewoners van het uitgaanscentrum van Vlaardingen hebben geen mening over zowel het aantal portiers (68%) als het optreden van de portiers (70%). De bewoners die wel een mening hebben zijn over het algemeen tevreden over het aantal portiers (27%) en het optreden van de portiers (21%).

Figuur 4.7 Mate van tevredenheid bewoners optreden politie/portiers, in %

Ongeveer twee derde van de bezoekers zijn tevreden over de hoeveelheid politie (69%) en het optreden van de politie (62%) in Vlaardingen tijdens uitgaansavonden (figuur 4.8). Over het aantal portiers is 84% tevreden, terwijl 74% tevreden is over het optreden van de portiers.

Figuur 4.8 Mate van tevredenheid bezoekers optreden politie/portiers, in %

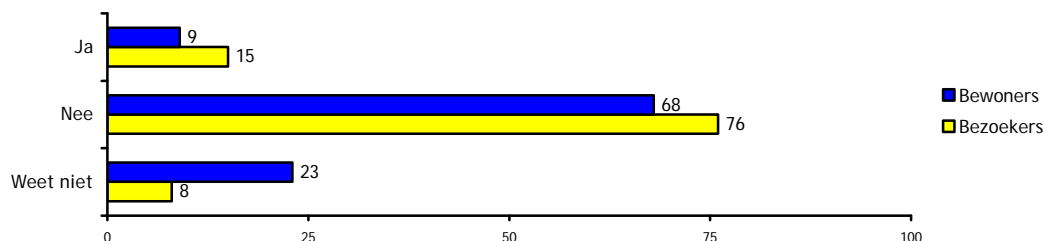
4.4 Effecten maatregelen

Allereerst is de bewoners en bezoekers van het uitgaanscentrum van Vlaardingen gevraagd of zij maatregelen kunnen noemen die niet of nauwelijks effect hebben met betrekking tot veiligheid en overlast. Vervolgens is gevraagd of ze ook maatregelen kunnen noemen die hier op een groot effect hebben.

Gering effect

De meerderheid van zowel de bewoners (91%) als de bezoekers (84%) van het uitgaanscentrum van Vlaardingen weet geen maatregelen te noemen die niet of nauwelijks effect hebben (figuur 4.9). Grotendeels omdat er volgens hen geen maatregelen zijn die niet of nauwelijks werken (respectievelijk 68% en 76%). De bewoners en bezoekers die wel van mening zijn dat er maatregelen zijn die niet of nauwelijks effect hebben, noemen vooral het optreden van de politie (respectievelijk 3% en 4%). Onduidelijk is wat zij hier precies mee bedoelen. Treedt de politie niet effectief op of treedt zij helemaal niet op volgens deze respondenten?

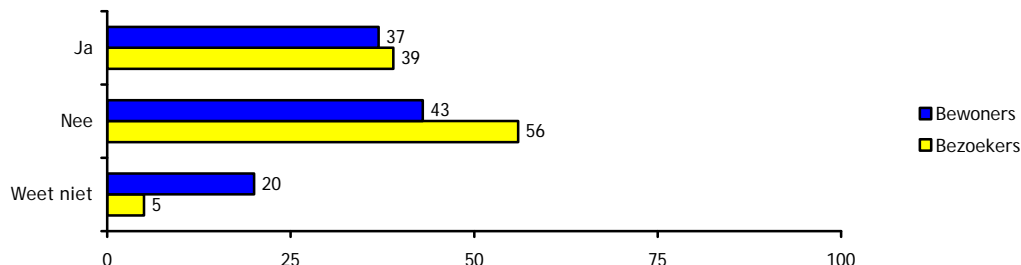
Figuur 4.9 Niet/ nauwelijks effect hebben maatregel, in %

Groot effect

Eveneens een meerderheid van de bezoekers (56%) en een belangrijk deel van de bewoners (43%) vindt dat er geen maatregelen zijn die een groot effect hebben het verminderen van de overlast en het vergroten van de veiligheid in het centrum van Vlaardingen tijdens uitgaansavonden (figuur 4.10). Twintig procent van de bewoners geeft aan geen maatregel te weten die een groot effect heeft. Bij bezoekers is dit 5%. De maatregel met een groot effect op het verminderen van overlast en het vergroten van de veiligheid, die het meest door bewoners en bezoekers is genoemd, is de aanwezigheid van politie op straat. Daarnaast worden het weekendarrangement, het afzetten van de straat en het optreden van de politie nog enkele keren genoemd.

Figuur 4.10 Groot effect hebben maatregelen in %

Cameratoezicht

Bij de vragen naar mogelijke maatregelen hebben zeven bezoekers en zeven bewoners van het uitgaanscentrum van Vlaardingen cameratoezicht genoemd. Twee procent van het uitgaanspubliek noemt cameratoezicht in horecagelegenheden een maatregel met een groot effect. Eveneens 2% vindt dat cameratoezicht op straat een groot effect heeft, terwijl 1% van de bezoekers van mening is dat cameratoezicht (binnen of buiten) niet of nauwelijks effect zal hebben op veiligheid en overlast in het uitgaanscentrum van Vlaardingen tijdens uitgaansavonden.

Drie procent van de bewoners is van mening dat cameratoezicht op straat een groot effect zal hebben. Van cameratoezicht in uitgaansgelegenheden denkt 1% dat het effect met betrekking tot veiligheid en overlast groot is. Hier tegenover staat 1% van de bewoners die van mening is dat cameratoezicht op straat niet of nauwelijks effect zal hebben. Eveneens 1% van de bewoners vindt dat cameratoezicht in horecagelegenheden niet of nauwelijks effect heeft op het verminderen van overlast en het vergroten van de veiligheid.

5. SAMENVATTING EN CONCLUSIES

In dit hoofdstuk wordt een samenvatting gegeven van het onderzoek en worden de conclusies besproken. Achtereenvolgens wordt ingegaan op onveiligheidsbeleving, slachtofferschap, buurtproblemen, ervaren overlast en oorzaken van geweld en maatregelen, waarbij ook cameratoezicht wordt aangehaald. Ten slotte wordt aandacht besteed aan bezoekers jonger dan 18 jaar.

Onderzoeksopzet

Onder zo'n 300 willekeurig gekozen bewoners en bezoekers van het uitgaanscentrum van Vlaardingen is een vragenlijst afgenomen over overlast, veiligheidsbeleving en slachtofferschap. Daarnaast is gevraagd naar maatregelen en alcohol- en drugsgebruik.

Onveiligheidsbeleving

In vergelijking met bewoners en bezoekers van uitgaanscentra in andere plaatsen is de onveiligheidsbeleving in het uitgaanscentrum van Vlaardingen laag. Ongeveer een vijfde van de bewoners en een kwart van de bezoekers van het uitgaansgebied voelt zich wel eens onveilig. In Groningen, Heerlen en Rotterdam zijn deze aandelen aanzienlijk hoger. Gemiddeld geeft ruim de helft van de bewoners van de uitgaanscentra van Groningen en Heerlen aan zich daar wel eens onveilig te voelen, terwijl gemiddeld zo'n twee vijfde van de bezoekers van de uitgaanscentra van zowel Groningen als Heerlen en Rotterdam zegt zich daar wel eens onveilig te voelen.

Slachtofferschap

Bewoners van het uitgaanscentrum van Vlaardingen zijn minder vaak slachtoffer van agressie en geweld dan bezoekers. Het deel van de bewoners dat in het uitgaanscentrum slachtoffer is geweest van verbale en fysieke agressie is laag. Bijna een tiende is de afgelopen 12 maanden wel eens slachtoffer geweest van verbale agressie in het uitgaanscentrum, terwijl 3% slachtoffer is geweest van fysieke agressie. In Groningen en Heerlen geeft ruim twee vijfde aan slachtoffer te zijn geweest van verbale agressie, terwijl ruim een tiende van de bewoners in beide uitgaanscentra het slachtoffer van fysieke agressie is geweest. Het aandeel bewoners van het uitgaanscentrum van Vlaardingen dat slachtoffer is geweest van vandalisme de afgelopen 12 maanden is, met twee vijfde ongeveer gelijk aan de aandelen in Groningen en Heerlen.

Van de bezoekers van het uitgaanscentrum van Vlaardingen is de afgelopen 12 maanden minder dan een tiende slachtoffer geweest van fysieke agressie. Dit is vergelijkbaar met de situatie in Rotterdam, maar het aandeel is hoger dan Heerlen (2%) en lager dan in Groningen, waar ruim een tiende van de bezoekers slachtoffer is geweest van fysieke agressie. Bezoekers zijn wel relatief vaker slachtoffer geweest van verbale agressie (ongeveer twee vijfde). Het slachtofferschap van verbale agressie is vergelijkbaar met dat in Groningen. In Heerlen (ruim een kwart) en met name in Rotterdam is dit met minder dan een vijfde aanzienlijk lager. Het slachtofferschap van vandalisme (bijna een vijfde) is in Vlaardingen hoger dan in de drie andere gemeenten. In Groningen en Heerlen is ruim een tiende van de bezoekers hiervan slachtoffer geweest, terwijl dit aandeel in Rotterdam slechts 2% is.

Buurtproblemen

Bewoners en bezoekers is ook gevraagd naar vervelende voorvallen die zich in het uitgaanscentrum van Vlaardingen voordoen. Deze voorvallen zijn geclusterd in vier

indicatoren van buurtproblemen. Duidelijk is dat verloedering het hoogst scoort onder alle categorieën van zowel bewoners als bezoekers. Het laagst scoren vermogensdelicten. Bewoners hebben met name de indruk dat rommel op straat (bijna drie kwart) en hondenpoep (drie vijfde) veel voorkomen.

Bij bezoekers jonger dan 18 jaar en ouder dan 25 jaar scoort de indicator verloedering ook het hoogst. Zij hebben de indruk dat er naast rommel op straat (drie vijfde) vaak sprake is van samenscholing van jongeren (drie vijfde), wildplassen (drie vijfde) en vernieling of vandalisme (drie vijfde). Bij bezoekers tussen 18 en 25 jaar scoort de indicator dreiging hoger dan verloedering. Volgens hen is er veel sprake van verbale agressie (bijna de helft) en dronken mensen op straat (ruim vier vijfde). Dit is over het algemeen ook de groep die het meeste uitgaat.

Ervaren overlast

Ruim vier vijfde van de bewoners geeft aan overlast te ervaren van de uitgaansgelegenheden, met name in de vorm van geluidsoverlast (bijna vier vijfde) en rondhangende personen (ruim een kwart). Daarnaast scoren de overlastindicatoren parkeer- en verkeersgedrag (3,53) en jongeren (3,21) relatief hoog bij bewoners. Bezoekers ouder dan 25 jaar ervaren eveneens overlast van parkeer- en verkeersgedrag van andere bezoekers (3,36) en van in het uitgaanscentrum rondhangende jongeren (3,15). Bezoekers tussen 18 en 25 jaar ervaren vooral overlast van andere jongeren (4,03), terwijl bezoekers jonger dan 18 jaar in het algemeen weinig hinder ervaren.

Oorzaken geweld

Alcoholgebruik wordt door relatief veel bewoners en bezoekers genoemd als belangrijkste oorzaak van agressie en geweld. Ongeveer drie kwart van de bewoners ziet dit als voornaamste oorzaak. Daarnaast wordt drugsgebruik, al dan niet gecombineerd met drankgebruik, door bijna de helft en groepsgebruik door ongeveer een kwart van hen als oorzaak vermeld.

Ruim drie kwart van de bezoekers geeft aan alcoholgebruik als belangrijkste oorzaak van geweld te zien. Ongeveer een derde noemt drugsgebruik (al dan niet gecombineerd met drank) als belangrijke reden, terwijl ruim een derde van de bezoekers groepsgebruik een belangrijke reden vindt.

Middelengebruik

Meer dan de helft van de bewoners is van mening dat er veel wordt gedronken op uitgaansavonden. Ook bezoekers vinden dit. Bezoekers jonger dan 18 jaar zijn hierover het meest verdeeld. Van hen vindt de ene helft dat er veel wordt gedronken, terwijl de andere helft van mening is dat er veel noch weinig wordt gedronken. Bewoners hebben met name de indruk dat er veel drugs worden gebruikt tijdens het uitgaan (drie vijfde). Bezoekers denken hier anders over. Van de bezoekers jonger dan 18 jaar vindt ongeveer twee derde dat er juist weinig drugs worden gebruikt. Bij de bezoekers tussen 18 en 25 jaar is dit drie vijfde, terwijl de bezoekers ouder dan 25 jaar hierover verdeeld zijn. Van hen is bijna twee vijfde van mening dat er weinig drugs worden gebruikt, terwijl ruim een derde vindt dat deze veel worden gebruikt. De bezoekers geven aan zelf niet of nauwelijks drugs te gebruiken. Wel drinken de bezoekers jonger dan 18 jaar gemiddeld drie tot vijf glazen op een uitgaansavond. Naarmate ze ouder zijn, geven bezoekers aan meer te drinken.

Groepssamenstelling

De meeste bezoekers gaan in een groep met vrienden uit. Van de bezoekers jonger dan 18 jaar gaat drie vijfde in een groep van drie tot vijf personen op stap en ruim een derde met een groep van zes of meer personen. Onder de bezoekers tussen 18 en 25 jaar zijn deze

aandelen respectievelijk bijna drie vijfde en ruim een derde, terwijl ongeveer de helft van de bezoekers ouder dan 25 jaar met een kleine groep uitgaat en bijna een vijfde met een grotere groep.

Maatregelen

Problemen in het uitgaanscentrum van Vlaardingen hebben niet zozeer betrekking op vormen van criminele overlast (geweld of agressie), maar eerder op vandalisme en verstoring van de openbare orde door samenscholingen en met name op audiovisuele overlast. Geluidsoverlast is volgens bewoners de meest voorkomende vorm van overlast in het uitgaansgebied. Daarnaast noemen zij ook regelmatig rondhangende personen. Hierbij is meestal geen sprake van strafbaar gedrag waartegen de politie kan optreden. De ontevredenheid van bewoners over de politie kan te maken hebben met het optreden tegen geluidsoverlast. Zij zijn namelijk veel minder positief over de politie dan de bezoekers.

Ongeveer een kwart van de bewoners en bezoekers is van mening dat aanwezigheid van politie op straat en politieoptreden maatregelen zijn die een groot effect kunnen hebben op het verminderen van overlast en het vergroten van veiligheid. Dit wordt bevestigd door verschillende onderzoeken. Verbetering c.q. toename van formeel, fysiek toezicht zal dan ook hoogst waarschijnlijk tot de gewenste effecten kunnen leiden. Daarnaast worden de weekenddetentie en het afzetten van de straat enkele keren genoemd. Ruim twee vijfde van de bewoners en ruim de helft van de bezoekers is echter van mening dat er geen maatregelen zijn die een groot effect hebben op het verminderen van overlast.

Cameratoezicht

Bewoners en bezoekers zien cameratoezicht niet als een oplossing voor problemen in het uitgaanscentrum van Vlaardingen. Bij de vragen naar mogelijke maatregelen noemt slechts 5% cameratoezicht, deels als een maatregel met een gering effect en deels als een maatregel met een groot effect.

Verschiedende nationale en internationale onderzoeken maken duidelijk dat cameratoezicht agressie en geweld, waarbij daders onder invloed zijn, niet voorkomt. Wel bestaat de indruk dat door cameratoezicht geweldsdelicten eerder gesignaleerd kunnen worden, waardoor er sneller kan worden opgetreden en de ernst van de delicten zou verminderen. Dit mogelijke positieve effect van cameratoezicht is in een verhoudingsgewijs klein en overzichtelijk gebied, zoals het uitgaanscentrum van Vlaardingen, waarschijnlijk relatief klein. Verder bestaat de indruk dat het met name fysiek geweld is waarbij cameratoezicht een signalerende rol kan spelen, terwijl in Vlaardingen met name sprake is van verbale agressie. De vraag is dan ook of cameratoezicht in het uitgaanscentrum van Vlaardingen de veiligheid(sbeleving) sterk zal verbeteren.

Ten slotte

De meeste overlast in het uitgaanscentrum van Vlaardingen lijkt te worden veroorzaakt door bezoekers jonger dan 18 jaar. Zij gaan het meest uit in relatief grote groepen die door overige bezoekers en bewoners als bedreigend worden ervaren. De jongeren geven zelf aan dat zij in groepen uitgaan om zich veiliger te voelen. De aanwezigheid van rondhangende jongeren en het samenscholen is volgens de regiopolitie Rotterdam-Rijnmond (2006) een belangrijke reden voor de gevoelens van onveiligheid van de bewoners van Vlaardingen. Het rondhangen van jongeren onder 18 jaar in het centrum tijdens uitgaansavonden kan te maken hebben met verveling door een gebrek aan alternatieven. Het scheppen van goede alternatieven (jeugdsoos, frisfeesten en dergelijke) kan er voor zorgen dat deze groep niet meer in het uitgaanscentrum rondhangt, waardoor in ieder geval een deel van de door bewoners ervaren overlast kan verminderen.

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

- Armitage, R. (2002)
To CCTV or not to CCTV? Nacro, London.
- Begeleidingscommissie Integrale Veiligheid en Politie Rotterdam-Rijnmond (2006):
Veiligheidsrapportage Rotterdam-Rijnmond. Regionaal College Rotterdam-Rijnmond, Rotterdam.
- Bieleman, B., M. Hoorn, A. Kruize (2006):
Uitgaan van Veiligheid. Ervaringen van avondbezoekers in Gronings cameragebied. St. INTRAVAl, Groningen-Rotterdam.
- Bieleman, B., A. Kruize en J. Snippe (2002)
Evaluatie cameratoezicht Groningen. Eindrapportage. St. INTRAVAl, Groningen-Rotterdam.
- Bieleman, B. en J. Snippe (2005)
Mensenwerk. Voorwaarden voor succesvol cameratoezicht. In: Secondant, oktober 2005, 19e jaargang, nummer 5, pp 26-31.
- Bieleman, B., J. Snippe en F. Oldersma (2003)
Monitoren drugsoverlast Nederland 1996-2002. St. INTRAVAl, Groningen-Rotterdam.
- Bloor, M., J. Frankland, M. Thomas en K. Robson (2001)
Focus groups in social research. Sage, London.
- Bunt, H.G. van de (2004)
Evalueren met beleid. In: Justitiële verkenningen, 30 (5) p. 64-66.
- Homburg, G.H.J. en S. Dekkers (2003)
Cameratoezicht in de openbare ruimte. College Bescherming Persoonsgegevens, Den Haag en Regioplan Beleidsonderzoek, Amsterdam.
- INTRAVAl (1996)
Drugsoverlast: Conceptualisering en Inventarisatie. Notitie in het kader van een onderzoek naar drugsoverlast in Nederland in opdracht van het ministerie van Binnelandse Zaken, directie Politie. St. INTRAVAl, Groningen-Rotterdam.
- Klein Haarhuis, C., F.L. Leeuw (2004)
De reconstructie van programmatheorieën. Beschikbare methoden en een toepassing op het anti-corruptieprogramma van de Wereldbank. Justitiële verkenningen 30 (5) p.11-30.
- Knaap, L.M. van der, L.T.J. Nijssen en S. Bogaerts (2006)
Geweld verslagen? Een studie naar de preventie van geweld in het publieke en semi-publieke domein. WODC, Den Haag.
- Leeuw, F.L. (2003)
Reconstructing Problem Theories: Methods Available and Problems to be Solved. In: American Journal of Evaluation, 24 (1), p.5-20.
- Noije, L. van, en K. Wittebrood (2008)
Sociale veiligheid ontsleuteld. Veronderstelde en werkelijke effecten van veiligheidsbeleid. Sociaal en Cultureel Planbureau, Den Haag.
- Snippe, J., A. Beelen, R. Nijkamp, B. Bieleman (2008):
Evaluatie Cameratoezicht Heerlen. St. INTRAVAl, Groningen-Rotterdam.
- Snippe, J. A. Kruize, B. Merkelijn, H. Naayer, B. Bieleman (2003):
Evaluatie Cameratoezicht Rotterdam. St. INTRAVAl, Groningen-Rotterdam.
- Snippe, J. A. Kruize, C. Ogier, B. Bieleman (2005):
Evaluatie Cameratoezicht Gouda. St. INTRAVAl, Groningen-Rotterdam.

Welsh, B.C., D.P. Farrington (2002)

Crime prevention effects of closed circuit television: A systematic review.
Communication development Unit, London.

BIJLAGE 1 GEMEDEN PLEKKEN

In deze bijlage worden de plekken weergegeven die door de bewoners en bezoekers van het uitgaanscentrum van Vlaardingen tijdens uitgaansavonden gemeden worden. Tabel 1 geeft hiervan een overzicht.

Tabel 1 Gemedene plekken (meerdere antwoorden mogelijk)

Plek	bewoners n (=46)	bezoekers n (=32)
Westhavenplaats	17	2
Westhavenkade (excl. Westhavenplaats)	13	3
Oosthavenkade	3	1
Boulevard	2	
De Markt	2	
Hoogstraat	2	1
Liesveld	2	
NS-station	2	1
Smalle Havenstraat	2	
Visbank	2	
Bleekstraat	1	
Brede Havenstraat	1	
Cornelis Speelmanstraat	1	
Ged. Biersloot	1	
Hondslaan	1	
Kerksteeg	1	
Korte Hoogstraat	1	
Kuipershof	1	
Markusplaats	1	
Oosthavenplaats	1	
Stadspark	1	
Veerplein	1	
Vulkaanweg	1	
Wilhelminahaven	1	2
't Hof		2
Havenkade		1
Pepersteeg		1
Vliersteeg		1
Geen specifieke plek	1	17

BIJLAGE 2 PLEKKEN SLACHTOFFERSCHAP

In deze bijlage worden de plekken weergegeven waar de respondenten slachtoffer zijn geweest van een voorval of misdrijf, de laatste keer dat daar sprake van was (tabel 1).

Tabel 1 Genoemde locaties van laatste keer slachtofferschap

Locatie	Bewoners	Bezoekers
Thuis/ In eigen zaak	3	-
Westhavenkade	3	16
Oosthavenkade	2	1
Westhavenplaats	1	19
In uitgaansgelegenheid	1	7
De Markt	1	1
Liesveld	1	1
Schiedamseweg	1	1
Hoogstraat	1	0
Lijnstraat	1	0
Rembrandstraat	1	0
De Visbank	0	2
Emmastraat	0	1
Fietstunnel	0	1
Vlaardingenambacht (voetbalpleintje)	0	1
Onbekend	2	9
Totaal	18	60